

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att.:
Tina Hansen, tha@sm.dk og sm@sm.dk

Taastrup 29. november 2017

Høringssvar fra Dansk Rehab Gruppe på Høring over udkast til vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder

Dansk Rehab Gruppe, DRG, takker for muligheden for at bidrage til høringen over vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, som den er fremsendt af Børne- og Socialministeriet 31. oktober.

DRG bakker op om det overordnede formål om at bevillinger af hjælpemidler skal medvirke til at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og ikke mindst at man som borger med en varig funktionsnedsættelse bliver i stand til at få eller bevare sin tilknytning til arbejdsmarkedet.

Nedenfor følger Dansk Rehab Gruppens yderligere bemærkninger som udtrykker holdninger blandt forningens medlemsvirksomheder:

Høringssvarene fremkommer i kronologisk rækkefølge og skal derfor ikke betragtes som prioriteret.

1. Hjælpemidler og forbrugsgoder til borgere med midlertidig funktionsnedsættelse

10. Kommunalbestyrelsen kan efter servicelovens § 113 b, stk. 1, beslutte at yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne for støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i øvrigt er opfyldt, jf. punkt 7-9. Støtten ydes i alle tilfælde som naturalhjælp uden egenbetaling for borgeren, uanset om der søges om støtte til et hjælpemiddel eller et forbrugsgode.

SAMT

13. Servicelovens § 113 b vil f.eks. kunne finde anvendelse for en borger i et rehabiliteringsforløb, som kommunalbestyrelsen låner en el-scooter i en tidsbegrænset periode på f.eks. to måneder med henblik på, at borgeren kan fastholde kontakten til arbejdsmarked, uddannelse eller sociale relationer. Derimod vil bestemmelsen ikke kunne finde anvendelse, hvis en borger er i et behandlingsforløb på grund af et brækket ben og midlertidigt har behov for at benytte kørestol eller krykker. Her vil kørestolen eller krykkerne skulle udleveres af sygehusvæsenet.

Branchen finder ikke beskrivelsen af den nye § 113b tilstrækkelig og kan på baggrund af ovenstående frygte, at flere borgere vil ende i krydsild mellem kommune og region, da fortolkningerne på dette område vil være uanede. Socialministeriet bedes venligst præcisere hvilke typer af hjælpemidler der kan bevilliges efter § 113b samt hvilke hjælpemidler der IKKE kan.

Særligt er der tvivl omkring hjælpemidler der udleveres på hospitalet i forbindelse med genoptræning.

§ 113 b kan endvidere være problematisk ift. fortolkningen, når folk er i et rehabiliteringsforløb/behandlingsforløb. Det vil jo altid blive meget individuelt hvor længe et rehabiliteringsforløb varer, så det er vigtigt at få defineret hvorledes midlertidig funktionsnedsættelse forstås.

Ydermere bedes Socialministeriet overveje, hvorvidt følgende afgrænsning i afsnit 97 *Støttekorsetter* er korrekt i henhold til ovenstående og såfremt afgrænsninger er korrekt, venligst udspecificere hvorfor de pågældende støttekorsetter IKKE er omfattet § 113b: *Der ydes ikke hjælp til støttekorsetter, der bruges som led i behandling, f.eks. til midlertidig korrektion.*

2. Forenklet sagsbehandlingsprocedure i enkle og entydige sager.

27. Efter servicelovens § 113 a kan kommunalbestyrelsen i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor.

Man kunne ønske sig, at Socialministeriet, på samme måde som det efterfølgende afsnit 33 omkring *Reparation og udskiftning mv.*, valgte at gøre dette område til et obligatorisk krav i stedet for en mulighed. Mange brugere af simple og entydige hjælpemidler gennemgår lange kommunale procedurer inden endelig bevilling af det nødvendige hjælpemiddel.

28.... Hvis kommunalbestyrelsen vælger at anvende den forenkledede sagsbehandlingsprocedure, betyder det, at sagen alene behandles ud fra de oplysninger, der er i ansøgningen. Borgerens ansøgning vil derfor som led i sagsoplysningen skulle indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en tro og love-erklæring i forhold til rigtigheden af de indberettede oplysninger. Alternativt til en tro og love-erklæring kan borgeren ved ansøgningen vedlægge anden relevant dokumentation f.eks. i form af lægelige oplysninger, som kan indgå i en efterprøvning eller stikprøvekontrol af sagerne og indgå f.eks. ved revisionen.

Socialministeriet bedes præcisere hvor i ansøgningsprocessen den enkelte borger skal oplyses om, hvorvidt den konkrete kommunalbestyrelse vælger at anvende den ”forenkledede sagsbehandlingsprocedure”.

Der er i dette tilfælde tale om en førstegangsansøgning, hvorfor borgeren retmæssigt ikke kan vide noget om de kommunale procedurer inden en evt. ansøgning er sendt af sted. Hvori består forenklingen så, hvis kommunen først på baggrund af borgerens ansøgning, kan tage stilling til at gøre brug af ”den forenkledede sagsbehandlingsprocedure”.

Branchen stiller i denne forbindelse forslag til, hvorvidt Socialministeriet i samarbejde med landets handicaporganisationer kunne udpege en række hjælpemidler og forbrugsgoder der, på baggrund af tidligere erfaringer, kunne placeres under denne paragraf, således at borgerne allerede ved udfyldelse af den elektroniske ansøgning kunne gøres opmærksom herom.

Dette kunne bl.a. omhandle produkter som Brystproteser, Ortopædiske fodindlæg samt Særlige fabriksfremstillede sko.

3. Kapitel 4, Hjælpemidler

26. Kommunalbestyrelsen skal indhente samtlige relevante oplysninger...

Hvem afgør hvad der er relevant? Der henvises siden til retssikkerhedsvejledningen om muligheder for at indhente rent private oplysninger. Der kan stilles spørgsmålstegn til hvilken grad af privatliv en borger, der har behov for hjælpemiddel, bevarer?

27. ... Der skal dog herved gøres opmærksom på, at for ansøgninger om hjælpemidler er der krav om obligatorisk digital selvbetjening jf. serviceloven §112

Det lyder umiddelbart fornuftigt og besparende, men mange mennesker, der har en funktionsnedsættelse, er ikke digitale. Socialrådgivere er sparret væk på hospitalerne. Hvordan sikres borgere, der ikke er digitale og som ikke er fortrolige med e-boks bliver hjulpet?

31. Hvor der er tale om ydelse af hjælpemidler, der skal tilpasses den enkelte, skal borgeren så vidt muligt have mulighed for selv at prøve og vurdere hjælpemidlet, evt. forskellige typer, inden han eller hun træffer beslutning om, hvilket hjælpemiddel der konkret opfylder hans eller hendes behov.

Socialministeriet bedes venligst præcisere, hvad der i dette tilfælde menes med ”tilpasses den enkelte”.

Som vi forstår hjælpemidler der ”tilpasses den enkelte”, så bliver produktet individuelt fremstillet netop TIL den enkelte. Det vil derfor være ganske enkelt umuligt, at stille et sortiment af individuelle/individuel tilpassede produkter til rådighed for den enkelte borger, inden han eller hun træffer beslutning om, hvilket hjælpemiddel der opfylder den enkeltes behov, da hjælpemidlet ikke vil kunne bruges igen efterfølgende.

Socialministeriet bedes, såfremt der ikke er tale om en anden fortolkning end ovenstående, slette den konkrete sætning, da den vil have vidtrækkende konsekvenser i en branche med mange individuelt tilpassede hjælpemidler.

Socialministeriet kunne med fordel præcisere vigtigheden i, og med alle forhåndenværende redskaber at søge en så præcis forventningsafstemning med borgeren som overhovedet muligt, da det ofte er den manglende forventningsafstemningen til det konkrete produkt, der resulterer i et misforhold mellem borger og leverandør.

- a. *...I særlige tilfælde kan det anbefales, at borgeren får hjælpemidlet på prøve for gennem en passende periode at opleve funktionen i dagligdagen.*

I dette tilfælde bedes det præciseres, at det selvfølgelig udelukkende er gældende for genbrugshjælpemidler, da vi igen står med ovenstående problemstilling i forhold til de individuelt fremstillede/tilpassede.

- b. *Foreligger der en psykisk nedsat funktionsevne, må man være indstillet på, at afprøvning og træning i brug af hjælpemidler kan strække sig over lang tid og helst skal foregå i de omgivelser, hvor hjælpemidlet senere skal anvendes.*

Det behøver bestemt ikke kun være ved borgere med en psykisk nedsat funktionsevne, hvor man må være indstillet på, at træning i brug af hjælpemidler kan strække sig over lang tid. Mange faktorer omkring særligt brugere af benproteser kan forlænge træningsindsatsen mod disse borgere. Socialministeriet bedes venligst udvide omfanget af berørte målgrupper.

Der findes endvidere eksempler på at kommuner giver borgere afslag på hjælpemidler og vælger at give borgeren praktisk hjælp på trods af borgerens ønske at klare sig selv. Vi antager, at det skyldes at kommunernes budget inden for pleje, er mere rummeligt en budgettet til hjælpemidler. Hvordan sikrer man at kommuner og regioner vælger at tilbyde ”bedst og billigst” når budgetterne favoriserer regioner og kommuners egne funktioner?

4. Reparation og udskiftning m.v.

33... Efter hjælpemiddelbekendtgørelsens § 4, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i de tilfælde, hvor borgerens funktionsnedsættelse i al væsentlighed er uændret siden seneste afgørelse om bevilling af et hjælpemiddel, og borgeren afgiver en tro- og loveerklæring herom, træffe afgørelse om udskiftning af hjælpemidlet uden at indhente yderligere oplysninger. Bestemmelsen indebærer dermed obligatorisk brug af tro og loveerklæringer ved udskiftning af hjælpemidler i de tilfælde, hvor borgerens funktionsnedsættelse i al væsentlighed er uændret. Hvis der er sket ændringer i borgerens funktionsnedsættelse, kan fremgangsmåden med tro og loveerklæring imidlertid ikke anvendes. I disse tilfælde skal sagen oplyses efter de almindeligt gældende regler herom.

Socialministeriet samt øvrige involverede interessenter skal i dette tilfælde roses for rent faktisk at gøre op med mange og lange kommunale procedurer i forbindelse med genbevilling af hjælpemidler.

Det frygtes dog, at procedurerne omkring Tro- og loveerklæringerne bliver så omstændelige fra kommunernes side, at gevinsten for borgeren vil være minimal.

Socialministeriet anmodes derfor om, hurtigst muligt og naturligvis med henvisning i pågældende vejledning, at fremkomme med en entydig og præcis vejledning i brugen og håndteringen af tro- og loveerklæringer.

Særligt bedes Socialministeriet tydeligt præcisere, at den obligatoriske brug af Tro- og loveerklæringen ikke afhænger af hjælpemidlets art eller bekostning, men derimod hvorvidt borgerens funktionsnedsættelse i al væsentlighed er uændret siden sidste afgørelse om bevilling.

5. Reparation

35.... Efter hjælpemiddelbekendtgørelsens § 4, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om reparation af et hjælpemiddel på baggrund af en tro og loveerklæring fra borgeren om behovet for reparation. Det er valgfrit for kommunalbestyrelsen, om den vil gøre brug af denne mulighed.

Socialministeriet bedes venligst redegøre for, hvorfor der ikke er taget stilling til OBLIGATORISK brug af Tro- og loveerklæring ved reparation, når en sådan er gældende ved udskiftningen af et hjælpemiddel. Man har endda i det efterfølgende afsnit givet den enkelte kommunalbestyrelse mulighed for, i forbindelse med brug af Tro- og loveerklæringen, at opstille faste kriterier for justering af brugen af netop denne erklæring.

Vi finder det beklageligt, at borgere der rent faktisk bruger deres hjælpemidler, så de bliver slidt, kan risikere lange sagsbehandlingstider, da det netop i vores optik var disse brugere, man burde belønne.

En ændring til obligatorisk brug, ville efter vores mening kunne have følgende positive følger:

1. Forkortet ventetid og hurtig genoptagning af arbejde.

Borgere der akut har behov for reparationer, ville i sådanne tilfælde ikke skulle indhente en bevilling og en reparation ville kunne igangsættes med det samme. Dette ville kunne medføre en væsentligt forkortet ventetid for den enkelte borger og en mulighed for, at borgeren hurtigt ville kunne genoptage arbejde. Oftest ville der være tale om samme dag afhængig af omfanget af den pågældende reparation.

2. Forlængelse af den generelle levetid på hjælpemidlerne.

Incitamentet for reparation af det enkelte hjælpemiddel vil øges hos borgerne, hvilket ville nedbringe antallet af udskiftninger.

3. Fokus på de svære sagsbehandlingsområder.

Kommunale sagsbehandlere kunne fokusere deres tid og energi på svære og komplicerede sager frem for bevilling af reparationer.

6. Kap. 5, Leverandørvalg – Hjælpemidler

37. ... Med hensyn til kravene til produkternes kvalitet findes der på specifikke produktområder ISO-standarder, som kan indgå ved udarbejdelse af kravspecifikationer.

Socialministeriet opfordres til at følge udbudslovens anbefalinger på området der omhandler ”gældende standarder” og ikke specifikt ISO. En så specifik benævnelse af ISO-standarder kan, på trods af pointeringen omkring ”specifikke produktområder”, desværre tages for pålydende i den enkelte kommunalbestyrelse og omgøres til et krav i den enkelte konkurrenceudsættelse.

37. ... Det bemærkes, at en leverandøraftale ikke må være til hinder for, at borgere med et særligt behov får stillet et egnet hjælpemiddel til rådighed, selv om hjælpemidlet ikke er omfattet af leverandøraftalen. Reglen i hjælpemiddelbekendtgørelsens § 3, stk. 1, om støtte til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel gælder således, uanset om der foreligger en leverandøraftale eller ej. Hvis det hjælpemiddel, der er omfattet af leverandøraftalen, i en konkret situation ikke vurderes som det bedst egnede og billigste, skal kommunalbestyrelsen stille et andet produkt til rådighed, som opfylder denne betingelse.

Socialministeriet opfordres til at præcisere eller omformulere ovenstående passage, da mistolkningsrisikoen synes at være særdeles stor.

39. ... de borgere, der som konsekvens af den nye leverandøraftale fremover vil modtage en anden type hjælpemiddel, foretage en konkret og individuel vurdering af, om det nye hjælpemiddel er det bedst egnede og billigste i forhold til borgerens behov.

Det kan tænkes at kommunen har indgået en prisaftale. En borger har tidligere brugt et andet hjælpemiddel. Kommunen skal vurdere hjælpemidlets egenskaber og sammenligne funktioner. Der kan stilles spørgsmål ved om alle kommuners sagsbehandlere besidder de fornødne kompetencer til at foretage en sådan vurdering.

7. Tilbagelevering og refusion af egenbetaling

45. ... Efter hjælpemiddelsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, 2. pkt., skal følgende hjælpemidler dog ikke tilbageleveres efter endt brug: Ortopædisk fodtøj, arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varigt nedsat synsfunktion eller medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser.

Til ovenstående opsummering af personlige kropsbårne hjælpemidler bedes Socialministeriet venligst tilføje varegruppen ”Kompressionsstrømper til arme og ben”.

45. ... Borgeren opnår dermed ikke ejendomsretten til hjælpemidlerne. Dette gælder også i de tilfælde, hvor borgeren har indkøbt et dyrere hjælpemiddel end det, som er omfattet af kommunalbestyrelsens bevilling.

Dette stemmer umiddelbart ikke overens med gældende retspraksis på området for personlige kropsbårne hjælpemidler der netop fastslår, at siden aftaleforholdet foregår mellem borger og leverandør findes dette ikke gensidigt bebyrdende. Kommunen går derfor i de konkrete sager udelukkende ind og prisfastsætter støttebeløbet på det bedst egnede og billigste produkt til borgeren, der siden hen selv indkøber hjælpemidlet og dermed påtager ejerskabet. Der henvises til Klagenævnet for Udbuds kendelse af 30. marts 2016 i sagen One Med A/S mod Københavns Kommune, der netop lægger sig op ad Klagenævnets tidligere kendelse af 21. august 2013 (Bandagist-Centret A/S m.fl. mod Haderslev Kommune m.fl.), samt kendelse af 16. december 2014 (Handicare Auto A/S mod Ringkøbing-Skjern Kommune).

48... kommunalbestyrelsen skal oplyse om prisen på det hjælpemiddel, som kommunalbestyrelsen kan stille til rådighed, og som opfylder de krav til egnethed, som er opstillet i forbindelse med bevilling.

Betyder det, at hvis en borger henvender sig i et bandageri, har bandageriet mulighed for at rekvirere redegørelse for hvorfor et hjælpemiddel er anset som bedst egnet og hvilken pris kommunen kan indkøbe hjælpemidlet til?

Derudover, hvis et andet bandageri vurderer at der er behov for andre egenskaber i hjælpemidlet. Hvem kan så vejlede borgeren?

8. Kap. 10, De enkelte hjælpemidler – Ortopædisk fodtøj

Stk. 2. Til dækning af udgifter ved anskaffelse af ortopædisk fodtøj afholder ansøgeren selv et beløb, der udgør 880 kr. pr. par for personer over 18 år og 490 kr. pr. par for børn og unge under 18 år.

Socialministeriet bør vel for god ordens skyld påpege, at denne udgift er årligt reguleret og at den anførte pris er borgerens lovpligtige egenbetaling pr. 01.01.2018

94. Ved ortopædisk fodtøj forstås individuelt fremstillet fodtøj (herunder fodtøj med træbund) og særligt fabriksfremstillet fodtøj, der tilgodeser en svær foddeformitet (f.eks. knyster og overvidde) eller benyttes i forbindelse med bandagering (kapselsko). Indikationerne for hjælp fremgår af hjælpemiddelbekendtgørelsens bilag 1.

Socialministeriet anbefales at ændre passagens ordlyd til nedenstående, da denne formulering findes mere tidssvarende og korrekt:

”Ved ortopædisk fodtøj forstås individuelt fremstillet fodtøj (herunder fodtøj med træbund), Semiortopædisk fodtøj samt særligt fabriksfremstillet fodtøj, der tilgodeser en svær foddeformitet (f.eks. knyster og overvidde) eller benyttes i forbindelse med bandagering (ortosesko). Indikationerne for hjælp fremgår af hjælpemiddelbekendtgørelsens bilag 1”

94.... Der kan ydes støtte til forsalg og udbedring af ortopædisk fodtøj. Det vil være hensigtsmæssigt, at reparationen udføres af leverandøren af fodtøjet, idet læsten til skoen vil kunne danne baggrund for en optimal udbedring af det ortopædiske fodtøj. Hensigten er, at udskiftningsintervallet for ortopædisk fodtøj kan øges. Der kan dog ikke stilles betingelse om, at det gamle fodtøj forsalges og udbedres, før der bevilges hjælp til nye sko. (egen understregning)

Socialministeriet bedes venligst præcisere, hvad der konkret menes med ovenstående understregede passage. Som branchen som leverandører af ortopædisk fodtøj stiller vi os uforstående overfor denne formulering.

9. Arm- og benproteser

a. I visse tilfælde kan helbentsortoser (helbentsstativer til støtte) betragtes som et hjælpemiddel.

Socialministeriet bedes fjerne ovenstående passage, da denne omhandler varegruppen ”Ortoser” og IKKE hører til under ”Arm- og benproteser”. Socialministeriet opfordres desuden til at ændre den nuværende opdeling således, at Korsetter og Bandager begge findes omfattet af varegruppen ”Ortoser”, hvori ovenstående sætning ligeledes bør placeres. Til socialministeriets oplysning omfatter varegruppen ”Ortoser” alle skinner, bandager, korsetter og kapsler der støtter, korrigerer og/eller hjælper en fysisk svaghed ved en stadig eksisterende legemsdel. Socialministeriet opfordres til at rette henvendelse til Foreningen for Danske Bandagister, såfremt man ønsker assistance ved den endelige udformning af vejledningen.

10. Støttekorsetter

- a. **97.** *Et støttekorset er et ortopædisk hjælpemiddel, som har en korrigerende, aflastende eller støttende funktion.*

Der henvises til hørings svar 9. Arm- og benproteser

11. Knæbandager

- a. **98.** *Ved bevilling af knæbandager, er det en betingelse, at alle behandlingsmuligheder er udtømte og udsigtsløse.*

Der henvises til hørings svar 9. Arm- og benproteser

Dansk Rehab Gruppe og foreningens medlemmer stiller sig som altid til rådighed for dialog og en uddybning af ovenstående bemærkninger.

Venlig hilsen
Morten Rasmussen, direktør

Tlf.: 2738 7832, mr@rehabgroup.dk

DRG er brancheforeningen for producenter og leverandører af velfærdsteknologi, hjælpemidler og serviceydelser til mennesker med funktionsnedsættelser. DRG repræsenterer over 80 medlemsvirksomheder, der leverer velfærds løsninger til gavn for mennesker og samfund. DRG er ansvarlig for afholdelsen af Health & Rehab Scandinavia, Skandinaviens største messe indenfor hjælpemiddelområdet.